

MENORQUÍ SÍ, CATALÀ CLAR

La morfologia verbal balear

Amb aquest article encetam una sèrie amb què volem tractar les formes verbals pròpies del català de les Illes Balears.

Com hem explicat en altres llocs (vegeu l'article “El model de llengua de l'Administració local de Menorca”), el Servei d'Assessorament Lingüístic del Consell Insular de Menorca promou un estil de llengua a l'Administració evidentment formal, com correspon al nostre àmbit d'ús, però donant prioritat a les formes més pròpies i esteses a Menorca, sempre que s'incloguin dins la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans.

En aquest sentit, la forma dels verbs, de la mateixa manera que la selecció de determinat lèxic, té un pes gran en la caracterització del nostre llenguatge, perquè l'acosten al marc geogràfic més pròxim. Així, i atès que les formes del català central són les més generalitzades, potser l'emissor d'una frase com “Cada tarda comprem fruita fresca” serà més difícil de situar geogràficament que el d'aquesta variant de la mateixa frase: “Cada capvespre comprem fruita fresca”, per bé que totes dues són correctes i evidentment estàndards.

Oralment, en català hi ha fins a set formes per referir-se a la primera persona del present d'indicatiu. En català nord-occidental empen la desinència -o

[kanto]; en valencià, -e [kante]. En català septentrional, en canvi, fan servir la desinència -i [kanti]; en català central, la forma -u [kantu] —fins i tot en la variant de transició al septentrional empen les formes en -ut i en -uk, [kantut] i [kantuk]—, i en balear i alguerès empram l'anomenada desinència zero -Ø [kant].

És per açò que volem destacar que la gran majoria de les formes verbals pròpies i específiques del català són normatives (pel que fa a la primera per-

sona serien -o, -e, -i i Ø) i que, per tant, les formes illenques es poden emprar tant en el llenguatge formal com en l'informal. És a dir, que les nostres formes són tan correctes com les corresponents en català central o en valencià: tan estàndard és “jo cant”, com “jo canto”, “jo canti” o “jo cante”.

En articles futurs tractarem més extensa-

ment la grafia de la primera persona del present d'indicatiu amb desinència zero (per ex. *jo cant*), que en alguns casos és la que presenta més complicacions des del punt vista ortogràfic, i també ens aturarem una mica més en altres particularitats de la morfologia verbal balear, com les formes acabades amb -am i amb -au (*cantam*, *cantau*), formes com *queim* i *deim*, formes amb -esq- (*partesc*) i formes com *cantàs*, *omplit* o *tenc*.

LA GRAN MAJORIA DE LES FORMES VERBALS PRÒPIES I ESPECÍFIQUES DEL CATALÀ SÓN NORMATIVES I, PER TANT, LES FORMES ILLENQUES ES PODEN EMPRAR TANT EN EL LLENGUATGE FORMAL COM L'INFORMAL

≈
Sala de Cultura
Sa Nostra
S'Arraval, 32. Maó

5/25
Abril 2019

Isabel Muñoz

La antropología
de los sentimientos

Exposición fotográfica realizada en el marco de las II Trobades Literàries Mediterrànies Albert Camus que tindrán lugar en Sant Lluís, Menorca, del 25 al 28 de abril de 2019.

www.trobadescamus.com | www.ajmao.org | f t i

